

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 К 003358 13 Кж 3
Бања Лука, 26.9.2013. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Драгомира Миљевића, као предсједника вијећа, Слободана Милашиновића и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптуженог С.Н. због кривичног дјела силовања из члана 193. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске и кривичног дјела разбојништва из члана 233. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама оптуженог, браниоца оптуженог, Б.Б., адвоката из Б. и оштећене Р.Б., изјављеним против пресуде Округног суда у Бијељини број: 12 0 К 003358 12 К од 07.5.2013. године, у сједници вијећа одржаној дана 26.9.2013. године, у присуству републичког тужиоца Витомира Солдата и оптуженог, а у одсутности уредно обавјештеног браниоца, донио је

П Р Е С У Д У

Одбацује се као недозвољена жалба оштећене Р.Б. у дијелу који се односи на одлуку о кривичној санкцији, а одбија као неоснована у дијелу који се односи на имовинскоправни захтјев, док се дјелимичним уважавањем жалби оптуженог С.Н. и његовог браниоца преиначава, у одлуци о казни, пресуда Округног суда у Бијељини број: 12 0 К 003358 12 К од 07.5.2013. године, тако што се оптуженом за кривично дјело силовања из члана 193. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, утврђује казна затвора у трајању од 5 (пет) година, а за кривично дјело разбојништва из члана 233. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске, за које је оглашен кривим том пресудом, казна затвора у трајању од 1 (једне) године, па га суд, на основу истих законских прописа и уз примјену члана 28., 32., 37. и 42. став 2. тачка 2. Кривичног закона Републике Српске, осуђује на јединствену казну затвора у трајању од 5 (пет) година и 6 (шест) мјесеци, у коју му се, примјеном одредбе члана 44. став 1. Кривичног закона Републике Српске, урачунава вријеме проведено у притвору од 7.9.2012. године, па надаље.

У преосталом дијелу првостепена пресуда остаје неизмјењена.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Округног суда у Бијељини број: 12 0 К 003358 12 К од 07.5.2013. године оптужени Сенад Николић оглашен је кривим због кривичног дјела силовања из члана 193. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС) и кривичног дјела разбојништва из члана 233. став 1. у вези са чланом 20. КЗ РС, тако што му је за кривично дјело силовања утврђена казна затвора у трајању од 5 (пет) година и 6 (шест) мјесеци, а за кривично дјело разбојништва

казна затвора у трајању од 2 (двје) година и 6 (шест) мјесеци, а затим осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 7 (седам) година, у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору. На основу члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС) оптужени је ослобођен обавезе накнаде трошкова кривичног поступка.

Против те пресуде жалбе су благовремено изјавили оптужени, који не наводи жалбене основе, а и из садржаја жалбе произилази да се пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног закона, без конкретног приједлога, бранилац оптуженог, који пресуду побија због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона и одлуке о казни, са приједлогом да се уважавањем жалбе побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење или преиначи ослобађањем оптуженог од оптужбе за кривично дјело силовања из члана 193. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС или да се оптужени осуди за кривично дјело тјелесне повреде из члана 156. КЗ РС а да се за кривично дјело разбојништва из члана 233. став 1. КЗ РС изрекне казне затвора у краћем временском трајању. Оштећена првостепену пресуду побија због одлуке суда о казни и имовинскоправном захтјеву.

Одговор на жалбе није поднесен.

На сједници вијећа оптужени је у цјелости остао код жалбе и приједлога из жалбе, с тим што је подржао жалбу и предлоге из жалбе свог браниоца. Републички тужилац је предложио да се жалбе оптуженог, његовог браниоца и оштећене одбију као неосноване.

Испитујући првостепену пресуду у оном дијелу који се жалбом побија у смислу одредбе члана 320. ЗКП, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Жалба браниоца оптуженог пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, при чему се указује да је изрека пресуде неразумљива, противрјечна сама себи и разлозима пресуде и да у њој нису јасно, са сигурним увјерењем суда, наведени разлози о одлучним чињеницама. Тај приговор по оцјени овога суда није основан јер када су у побијаној пресуди дати разлози за одлучне чињеница, а жалба оспорава валидност тих разлога, онда се на приговору таквог карактера не може заснивати битна повреда одредаба кривичног поступка у форми недостатака разлога о одлучним чињеницама.

Не стоје наводи оптуженог и браниоца оптуженог изнесени у жалбама да је првостепени суд, на бази погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешно примјенио закон и извео погрешан закључак да је оптужени починио кривично дјело силовања. Нема основа за тврдњу жалби да је првостепена пресуда заснована на погрешно утврђеном чињеничном основу зато што, према тези жалби, нису правилно утврђене све чињенице од одлучног значаја за постојање кривичног дјела силовања у радњама оптуженог.

Првостепени суд је пажљивом анализом изведених доказа, а посебно исказа оштећене Р.Б. и оптуженог као свједока, доводећи их у везу са налазима и мишљењима вјештака и на основу резултата изведених доказа и изнесених чињеница

на главном претресу, на које се позива у образложењу пресуде, на поуздан начин утврдио да је оптужени, на начин и под околностима описаним у тачки 1. изреке првостепене пресуде, починио наведене радње и у тим радњама правилно нашао сва битна законска обиљежја кривичног дјела силовања из члана 193. став 2. у вези става 1. КЗ РС.

Наиме, према утврђењу побијане пресуде до обљубе оштећене од стране оптуженог дошло је уз употребу силе којом је оптужени савладао и физички и психички отпор оштећене. Жалбе оптуженог и његовог браниоца заступају тезу о обостраној добровољности при ступању у полни однос, а жалба браниоца наводи да оптужени није никада порицао да је оштећеној задао тјелесне повреде критичне прилике због вербалног сукоба двоје алкохолисаних лица, а не у циљу савлађивања отпора оштећене и силовања оштећене.

Није спорно ни за овај суд да је оптужени употребом силе принудио на обљубу оштећену, која је том приликом задобила тешку тјелесну повреду и да су у описаним радњама садржани сви битни елементи кривичног дјела силовања. Најнепосреднији доказ је исказ оштећене према коме је оптужени, непозван и изненада, ушао за њом у напуштену кућу, одмах је рекао да жели секс и повукао је на кауч, оштећена га је молила да је не дира и да има синове старије од њега, али он ју је ударио по лијевој страни лица, пукла јој горња зубна протеза, па се оштећена, плашећи се за свој живот и у жељи да се то што прије заврши, скинула и последије дуго натезања, премјештања и ударања, оптужени је ставио свој пенис у вагину оштећене. Оштећена такође наводи да је потписала изјаву пред нотаром у Б., али да са њене стране секс није био добровољан, јер се бојала за себе и свој живот, да оптужени можда има нож, бомбу и да ће је убити те да остаје код ранијих изјава, које је дала у полицији, пред тужиоцем и судом.

Обзиром да је током цијелог поступка оштећена тврдила да ју је оптужени силовао и да је то потврђено и другим доказима првостепени суд је у цјелости прихватио, оцијењујући при томе да су сви искази оштећене током поступка у одлучним чињеницама, скоро у потпуности истовјетни, а да су мање разлике у исказима, прије свега, последица физичке и психичке трауме догађајем и патолошки измијењене структуре личности оштећене у вријеме и непосредно последије догађаја. Овакву оцјену исказа оштећене прихвата и овај суд, при чему посебно треба имати у виду налаз и мишљење вјештака неуропсихијатра о оштећеној, односно њеним интелектуалним способностима, психичким карактеристикама, достигнутом ступњу развоја и односу према догађају и оптуженом, према коме је оштећена циклотивна, хипоманично-депресивна, патолошки измијењена личност, интелектуално очувана уз хронични алкохолизам, који је и последица патолошки измијењене, нестабилне личности, да је у вријеме догађаја била свјесна, али под великом дозом страха, неспособна да се физички супротстави оптуженом, да је била под јаким стресом и да није склона измишљању.

Дакле, у конкретном случају примарна сила је употребљена са основним циљем да се оштећена принуди на обљубу. Циљ ове принуде је био да се сломи отпор оштећене и да се оштећена демотивише да уопште пружа отпор, на који начин се такође омогућава принудна обљуба. Очигледно је да је до сламања отпора и демотивације оштећене дошло већ последије првог снажног ударца по лијевој страни лица, што је довело до тешке тјелесне повреде у виду вишекомодног прелома лијевог

јагодичног горњевиличног комплекса и пуцања горњовиличне протезе, након чега она није пружала отпор, чиме се може објаснити одсуство повреда у предјелу вањског споловила оштећене. Осим тога, употреба силе ради извршења насилне обљубе не мора да буде увијек таква да оставља физичке трагове у облику тјелесне повреде на тијелу оштећене, већ је довољна сила таквог интензитета којом се, и поред тога што она не оставља трагове на тијелу оштећене, ипак савлађује отпор оштећене. С друге стране, као физички отпор оштећене не сматра се само такав отпор који оставља трагове на нападачу, већ и сваки онај отпор кроз који се на било који начин изражава одбијање намјераване и предстојеће обљубе. Нема добровољног пристанка на обљубу без властите одлуке оштећене, њеног властитог учешћа, жеље и воље на обљубу. Пристанак у смислу пасивног трпљења усљед силе или пријетње није добровољни пристанак, јер му недостаје властита одлука оштећене да престане са давањем отпора независно од утицаја силе или пријетње.

Проведеним доказима и њиховом правилном оцјеном у побијаној пресуди, што у цјелости прихвата и овај суд, првостепени суд је правилно утврдио све одлучне чињенице, разјаснивши све битне околности од значаја за правилно пресуђење овог предмета, а посебно за правну оцјену дјела, па супротна тврђења оптуженог и његовог браниоца нису основана. Према томе чињенична и правна основа првостепене пресуде у свему је правилна, а првостепена пресуда даје детаљне разлоге правне оцјене радњи оптуженог, дајући за то ваљане разлоге.

Испитујући по службеној дужности да ли је на штету оптуженог повријеђен Кривични закон овај суд налази да није повријеђен Кривични закон на штету оптуженог.

Одлуку о казни овај суд је испитао у вези са приговорима жалби оптуженог и браниоца оптуженог, те налази основаном тврдњу жалби о престојности утврђених појединачних, односно јединствене казне затвора. Овај суд налази да је пренаглашен значај раније осуђиваности оптуженог, коју првостепени суд очигледно цијени као отежавајућу околност, када се има у виду да се само једно дјело из раније осуде односи на истоврсно кривично дјело. Супротно томе, олакшавајуће околности које је првостепени суд очигледно нашао на страни оптуженог и на које се позива у образложењу пресуде (конкретне околности под којима су дјела учињена, старосну доб, личне и имовинске прилике), а посебно признање кривичног дјела разбојништва и одређених радњи у оквиру кривичног дјела силовања, нису довољно дошле до изражаја у утврђеној казни. Ради тога је, овај суд преиначио првостепену пресуду, тако што је утврдио казне затвора у краћем трајању, односно законски минимум запријеђених казни и оптуженог осудио на јединствену казну затвора у трајању од 5 (пет) година и 6 (шест) мјесеци у увјерењу да је изречена казна адекватна тежини почињених кривичних дјела и истовремено довољна и потребна мјера казне за постизање сврхе кажњавања из члана 28. КЗ РС у свим њеним сегментима.

Одлучујући о жалби оштећене Р.Б., у дијелу који се односи на имовинскоправни захтјев, овај суд налази да је она неоснована. Ово из разлога што је првостепени суд правилно поступио у смислу одредби члана 108. став 3. ЗКП РС којима је прописано да у пресуди којом оптуженог проглашава кривим суд може оштећеном досудити имовинскоправни захтјев у цијелости или му може досудити имовинскоправни захтјев дјелимично, а за остатак га упутити на парнични поступак, али и да, ако подаци кривичног поступка не пружају поуздан основ ни за потпуну ни

за дјелимичну пресуду, оштећеног упути да имовинскоправни захтјев у цијелости може да остварује у парничном поступку.

Одбацујући као недозвољену жалбу оштећене Р.Б. у дијелу који се односи на одлуку о казни овај суд је имао у виду одредбе члана 307. став 4. ЗКП РС према којима оштећени може побијати пресуду само због одлуке суда о трошковима кривичног поступка и одлуке о имовинскоправном захтјеву.

Ради изнијетог овај суд је, дјелимичним уважавањем жалби оптуженог и браниоца оптуженог, преиначио првостепену пресуду у смислу одредбе члана 328. став 1. ЗКП РС, у одлуци о казни, на начин описан у изреци ове пресуде.

Жалба оштећене је, у дијелу који се односи на имовинскоправни захтјев, на основу члана 327. ЗКП РС одбијена као неоснована, а у дијелу који се односи на одлуку о казни, одбачена као недозвољена, примјеном члана 326. ЗКП РС.

Записничар
Софија Рибих

Предсједник вијећа
Драгомир Миљевић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић